

Voorwoord

'Twaalf stromen, één rivier', zo luidt de titel van de in december 2006 gereed gekomen Strategienota 2006-2010 van DE LANDSCHAPPEN. Mooier dan met deze titel kunnen we de gezamenlijke ambities van de twaalf provinciale Landschappen niet verwoorden. Niet als twaalf sprankelende beekjes, maar als één imponerende rivier willen we optrekken richting overheden, andere organisaties en ook wat vaker richting het algemene publiek. Omdat we de buitenwereld nodig hebben bij het beschermen van natuur, landschap en cultureel erfgoed.

We hebben elkaar met deze nota nog eens goed duidelijk gemaakt dat onze landelijke samenwerking van groot belang is. Niet alleen samen als DE LANDSCHAPPEN, maar als het even kan ook samen met andere organisaties als bijvoorbeeld Natuurmonumenten of Staatsbosbeheer. Dit is broodnodig, omdat anders de belangen van natuur en landschap ondergesneeuwd dreigen te raken.

De herbevestiging is des te meer van belang nu het Rijk de uitvoering van het beleid voor het landelijk gebied overlaat aan de provincies. Door ervaringen te delen, kunnen we voortvarende provinciebesturen prijzen en de achterblijvers aansporen een stapje harder te lopen.

Wat zeker heeft bijgedragen aan 'de extra binding' tussen de 12 Landschappen, zijn de locaties waar we de nota voorbereidden. De tweedaagse gecombineerde vergadering van het Algemeen Bestuur en de directeuren/rentmeesters vond plaats op het wonderschone Ameland. Ook de studiereis van het Algemeen Bestuur naar Schotland, bedoeld om kennis en ervaringen uit te wisselen met The Scottish National Trust en The Scottish Natural Heritage, droeg bij aan de saamhorigheid.

'Twaalf stromen, één rivier', zie ik als een mijlpaal. Het proces er naar toe leverde bovendien nog een nieuwe slagvaardigere bestuursstructuur op. Graag bedank ik allen, en dat waren er wederom heel veel dit jaar, die persoonlijk of namens hun organisatie, direct of indirect hebben bijgedragen aan het functioneren en de verdere ontwikkeling van DE LANDSCHAPPEN.

Bart Fokkens
Voorzitter DE LANDSCHAPPEN

DE LANDSCHAPPEN

De 12 provinciale Landschappen werken samen onder de naam DE LANDSCHAPPEN om ook op landelijk niveau op te komen voor de belangen van natuur, landschap en cultureel erfgoed. Door efficiënt samen te werken kan meer energie worden besteed aan de zorg voor natuur en landschap in de eigen provincie.

DE LANDSCHAPPEN ondersteunt en behartigt de belangen van de 12 provinciale Landschappen op bovenprovinciaal niveau, om daarmee bij te dragen aan de realisatie van hun doelstellingen. Zij doet dit door als een professionele, pro-actieve, vraaggestuurde organisatie te opereren.

Het takenpakket van DE LANDSCHAPPEN bestaat uit vier kerntaken:

- Fondsenwerving
- Belangenbehartiging natuur, landschap en cultureel erfgoed
- Communicatie, promotie en voorlichting
- Faciliteren van het samenwerkingsverband

Het bestuur van DE LANDSCHAPPEN wordt gevormd door vertegenwoordigers van het bestuur van elk provinciaal Landschap. Elk Landschap levert een algemeen en plaatsvervangend lid. In 2006 is het Algemeen Bestuur zeven keer bij elkaar gekomen en keurde de jaarrekening 2005 en de begroting 2007 goed. Het bestuur heeft de dagelijkse leiding en de uitvoering van het beleid gedelegeerd aan de directeur van DE LANDSCHAPPEN.

Samenstelling Algemeen Bestuur DE LANDSCHAPPEN per 31-12-2006

Algemeen lid	
Het Groninger Landschap	dhr. J. van Dijk
It Fryske Gea	dhr. H. Hornstra
Het Drentse Landschap	dhr. ing. M. Verhagen
Landschap Overijssel	dhr. J. G. Woolderink
Geldersch Landschap en Kasteelen	dhr. drs. H.A. Doek
Het Flevo-landschap	dhr. ing. B. Fokkens
Het Utrechts Landschap	Vacant
Landschap Noord-Holland	dhr. mr. J. Fokkens
Het Zuid-Hollands Landschap	mw. ing. A.E. van Veen
Het Zeeuwse Landschap	dhr. C.B. Langendoen
Het Brabants Landschap	dhr. drs. E. van Dijk
Het Limburgs Landschap	mw. M.H.Ph. Gresnigt-Raemaekers

Directeur DE LANDSCHAPPEN: dhr. J.H.J. Kievit

Fondsenwerving

Het jaar 2006 begon traditiegetrouw goed. Op het Goed Geld Gala van de Nationale Postcode Loterij (NPL) ontving DE LANDSCHAPPEN 12,5 miljoen euro om te verdelen onder de 12 provinciale landschappen.

DE LANDSCHAPPEN vindt het belangrijk een goede relatie met de Loterij te onderhouden. Zo is er ondermeer met NPL-voorzitter Boudewijn Poelmann een bezoek gebracht aan het Reitdiepgebied, een project van Het Groninger Landschap. Aan deze projectaanvraag is in het verslagjaar hard gewerkt. Ook bracht een grote groep Loterij-medewerkers het afgelopen jaar een bezoek aan het IJperveld van Landschap Noord-Holland.

Samen met Landschapsbeheer Nederland kreeg DE LANDSCHAPPEN in 2006 ook nog 960.000 euro van de NPL voor het project 'Klimaatbosjes voor de toekomst'. Dit project is onderdeel van de klimaatcampagne 'Hier', waaraan veel beneficiënten van de Nationale Postcode Loterij meedoen.

Ook met het VSBfonds heeft DE LANDSCHAPPEN al ruim tien jaar een warme band. Sinds 1995 zijn 116 aanvragen door het VSBfonds gehonoreerd. In 2006 heeft het VSBfonds aan de volgende projecten financieel bijgedragen:

- Handboek (Het Flevo-landschap)
- Potstal IJperveld (Landschap Noord-Holland)
- Chateau Neercanne (Het Limburgs Landschap)
- Bezoekerscentrum Tenellaplas (Het Zuid-Hollands Landschap)
- Terra Maris (Het Zeeuwse Landschap)

De helft van de provinciale Landschappen krijgt regelmatig steun van het Prins Bernhard Cultuurfonds. DE LANDSCHAPPEN kreeg vorig jaar, samen met Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer, ook ruim 40.000 euro van dit fonds. Dit geld is bestemd voor de tweede fase van een onderzoek naar de effecten van ontgrondingen. De Rijksuniversiteit Groningen voert dit onderzoek uit.

Belangenbehartiging natuur, landschap en cultureel erfgoed

Europa bepaalt en betaalt voor een belangrijk deel het natuur- en landschapsbeleid in Nederland. Om onze invloed binnen Europa te vergroten hebben DE LANDSCHAPPEN, Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer het afgelopen jaar een gezamenlijke vertegenwoordiger in Brussel aangesteld onder de vlag van Eurosite.

Met dezelfde nationale partners organiseerden we, voorafgaand aan de Tweede Kamerverkiezingen, een verkiezingsdebat met kandidaat-Kamerleden. Met het oog op de verkiezingen werd ook de coalitie Nederland Natuurlijk nieuw leven ingeblazen. Met deze initiatieven brachten we bij de politiek de noodzaak om meer te investeren in 'groen en blauw' extra onder de aandacht.

Een voortdurend punt van aandacht is de realisering van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) in 2018. Om dit doel te halen, pleitten we voor versnelling van grondaankopen. Half december kwam ook het rijksbudget van 3,6 miljard euro voor investeringen in het landelijk gebied (het ILG) voor de provincies beschikbaar. DE LANDSCHAPPEN volgt de bijbehorende decentraliseringslag positief kritisch.

Om zoveel mogelijk invloed te hebben, werkt DE LANDSCHAPPEN samen met andere natuurorganisaties. Dit deden we onder meer bij de totstandkoming van de ontwerp-aanwijzingsbesluiten voor Natura 2000-gebieden; bij bezwaren tegen voorgestelde versoepelingen in de Wet Ammoniak en Veehouderij; bij protesten tegen het landelijk vrijstellen van schadebestrijding met het geweer van de overzomerende grauwe gans; bij het opstellen van een nationaal actieplan voor weidevogels en de realisering van een rapport waaruit de bescheiden rol van de vos bij de achteruitgang van grutto's bleek; bij de ondersteuning van de aanpak van verdroogde gebieden en bij het pleiten voor gunstige voorwaarden voor natuurbeheerders binnen de nieuwe Waterschapswet. Ook de samenwerking en afstemming binnen het Landelijk Overleg Faunabeheereenheden, de coalitie Boerenland Vogelland, het Bosschap, het Samenwerkingsverband Nationale Parken en Eurosite mogen in dit kader niet onvermeld blijven.

Natuur, landschap en cultureel erfgoed zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. We zien hiervoor groeiende aandacht en samenwerking. DE LANDSCHAPPEN heeft meegewerkt aan het opstellen van een lijst van mooiste en waardevolste cultuurhistorische landschappen. Samen met de 33 ondertekenaars van het Landschapmanifest brachten we de waarde van het Nederlandse cultuurlandschap met enig succes onder de aandacht van politiek en beleidsmakers.

Regelingen

De regelgeving rond het Programma Beheer is per 1 januari 2006 gewijzigd. Dit vergde het afgelopen jaar extra aandacht van DE LANDSCHAPPEN. Voor medewerkers op het gebied van beheerplanning werd tweemaal een contactdag georganiseerd. Dit keer bij It Fryske Gea en Het Limburgs Landschap. Onder meer kwamen de beheersvergoedingen in relatie tot het ILG-budget aan de orde. Met het samenwerkingsverband van de provincies, het IPO, werd overleg gevoerd over de overgang van het Programma Beheer naar de provincies per 2009.

Net als in 2005 bedroeg het beschikbare budget voor beheer- en herstelmaatregelen voor de provinciale Landschappen bijna twee miljoen euro. Er werden 46 aanvragen ingediend. Door inspanningen van DE LANDSCHAPPEN werd maar liefst 98 procent van het beschikbare budget toegekend. Het hoogste percentage ooit. DE LANDSCHAPPEN heeft het afgelopen jaar krachtig gepleit om de regeling per 2007 te verruimen met subsidiemogelijkheden voor maatregelen op landbouwgronden die grenzen aan natuurgebieden. Dit had succes, waarmee een belangrijke hindernis voor actief herstel van de gevolgen van verzuring, vermessing en verdroging is verdwenen.

Communicatie

Begin oktober zag het vernieuwde leiders Landschap het levenslicht. We kregen vele positieve reacties op de 'opvallende, frisse en positieve nieuwsbrief'. Om de provinciale Landschappen te kunnen vertegenwoordigen op landelijk niveau, wil DE LANDSCHAPPEN weten wat er speelt in de provincie. Directeur en coördinatoren zijn daarom in 2006 bij zeven provinciale Landschappen op bezoek geweest. Daarnaast is er drie keer een Voorlichtersoverleg gehouden. Dit is een overleg tussen alle mensen die verantwoordelijk zijn voor de communicatie bij de 12 Landschappen.

In de strategienota (2006-2010) hebben de provinciale Landschappen afgesproken dat de externe communicatie op landelijk niveau sterker moet. Dat is belangrijk voor een effectieve politieke lobby en voor de sponsor- en fondsenwerving. In dit kader heeft DE LANDSCHAPPEN zich vorig jaar laten 'horen' op de opiniëpagina van Trouw met een artikel over het gebrek aan 'groene' kamerleden. DE LANDSCHAPPEN zal in de toekomst vaker de landelijke media gaan opzoeken. In 2006 is namelijk gestart met de voorbereidingen voor een zichtbaarheidscampagne voor de provinciale Landschappen op landelijk niveau.

Dat publiciteit werkt, bleek onder meer bij het wandelevenement 'Lopen in het Landschap'. Deze dag in september bracht ruim 12.000 mensen op de been. Dit was mede het gevolg van een campagne in de landelijke en lokale media. Ook de printbare wandelroutes op de website www.lopeninhetlandschap.nl waren een succes. Overigens is in het verslagjaar ook een start gemaakt met het vernieuwen van de website van DE LANDSCHAPPEN. Deze wordt in de loop van 2007 gepresenteerd.

Verkorte jaarrekening 2006

Balans per 31 december 2006 (na bestemming resultaat)

	31-12-2006	31-12-2005
Actief	€	€
Vaste activa		
Materiële vaste activa:		
Benodigd voor de bedrijfsvoering	9.408	14.642
	9.408	14.642
Vlottende activa		
Vorderingen:		
Debiteuren	103.228	464.303
Belastingen & premies sociale verzekeringen	0	10.705
Overige vorderingen en overlopende activa	620.329	60.001
	723.557	535.010
Liquide middelen	2.446.847	3.089.923
	3.179.812	3.639.575

	31-12-2006	31-12-2005
Passief	€	€
Eigen vermogen		
Vrij besteedbaar vermogen	806.170	926.320
Reserve financiering activa	9.408	0
Bestemmingsreserves	235.828	190.113
	1.051.406	1.116.433
Schulden op korte termijn		
Leveranciers en handelskredieten	78.999	78.963
Belastingen en premies sociale verzekeringen	15.483	0
Door te betalen subsidie OBN /EGM	1.927.681	2.338.333
Overige schulden en overlopende passiva	106.243	105.846
	2.128.406	2.523.142
	3.179.812	3.639.575

Staat van Baten en Lasten

	Realisatie	Begroot	Realisatie
	2006	2006	2005
	€	€	€
FONDSWerving			
Aandeel in acties van derden	13.003.778	12.500.000	15.939.782
Beschikbaar uit fondswerving	13.003.778	12.500.000	15.939.782
Subsidies overheden en anderen	250.000	2.105.000	553.580
Resultaat spaarrekeningen	88.485	65.000	97.614
Overige baten en lasten	886.339	986.685	992.091
Totaal beschikbaar voor doelstelling	14.228.602	16.343.685	17.583.067

BESTEDINGEN			
Doelstelling A:			
Directe projectkosten	12.980.000	12.500.000	15.919.489
Uitvoeringskosten	63.636	51.110	61.292
Doelstelling B:			
Directe projectkosten	179.749	2.022.500	357.685
Uitvoeringskosten	203.742	193.598	232.102
Doelstelling C:			
Directe projectkosten	243.129	347.500	169.948
Uitvoeringskosten	148.497	119.256	142.996
Doelstelling D:			
Directe projectkosten	189.637	140.000	198.326
Uitvoeringskosten	285.238	271.036	324.909
Totaal besteed aan doelstelling	14.293.628	15.645.000	17.406.747
Resultaat	-65.027	--	176.320

De jaarrekening is vastgesteld door het bestuur van de stichting op 18 april 2007.

Toelichting

Doelstelling

Voor het uitvoeren van de statutaire doelstelling, zijn de volgende vier subdoelstellingen gedefinieerd:

- Doelstelling A - Fondswerving ten behoeve van de provinciale Landschappen
- Doelstelling B - Beleidsontwikkeling, -beïnvloeding natuur, landschap en cultureel erfgoed
- Doelstelling C - Communicatie, Promotie en Voorlichting
- Doelstelling D - Faciliteren samenwerkingsverband

Balans

- De grootste vordering vormt de nog niet ontvangen subsidie van LNV. Een ander groot deel wordt verklaard uit het feit dat de bijdrage van de provinciale Landschappen nog niet allemaal waren ontvangen.
- De liquide middelen betreffen nagenoeg geheel rentedragende, vrij opneembare tegoeden bij banken.

Staat van Baten en Lasten

- DE LANDSCHAPPEN heeft in 2006 weer 12,5 miljoen euro in ontvangst genomen en gelijkmatig verdeeld onder de 12 provinciale Landschappen. Als onderdeel van de klimaatcampagne 'Hier' heeft DE LANDSCHAPPEN een bijdrage van 480.000 euro voor het project 'Klimaatbosjes voor de toekomst' gekregen. Daarnaast deelde DE LANDSCHAPPEN in de opbrengst van het bospel in het televisieprogramma 'Eén tegen 100'.
- Het beschikbare budget voor OBN/EGM was afgelopen jaar bijna 2 miljoen. De doorbetaling en ontvangsten daarvan lopen echter niet via de staat van baten en lasten en hadden dus niet in de begroting moeten worden opgenomen.
- Voor de vershilanalyse rekening versus begroting van de bestedingen verwijzen we naar de volledige jaarrekening.

Conform VFI richtlijn 650 is door de directie voorgesteld het resultaat voor een deel te onttrekken aan het eigen vermogen en deels toe te voegen aan de bestemmingsreserves. Dit voorstel is als zodanig in de jaarrekening verwerkt.

De in dit publieksverslag gepresenteerde cijfers moeten worden gezien in samenhang met de volledige jaarrekening. Deze jaarrekening is opgenomen in het bestuurlijk jaarverslag en is op aanvraag verkrijgbaar of in te zien op www.landschappen.nl. De accountant heeft een goedkeurende verklaring over de volledige jaarrekening afgegeven. Deze accountantsverklaring is opgenomen in het volledige jaarverslag.

Faciliteren

Een belangrijke taak van het samenwerkingsverband is het faciliteren van de 12 provinciale Landschappen. Hierbij kan gedacht worden aan het behalen van schaalvoordelen, het ondersteunen op het gebied van bedrijfsvoering en het faciliteren van de overlegstructuur binnen het samenwerkingsverband. Voorbeelden hiervan zijn de projectgroep Assurantien, NeLIS en de totstandkoming van een nieuwe Raam CAO.

Personeel en organisatie

Het verder professionaliseren van de werkorganisatie is een constant proces dat de nodige aandacht verdient en krijgt. Per 31 december was de personele bezetting 10,35 fte., terwijl 9,86 fte. was begroot. Dit komt door de aanstelling van een tijdelijke projectmedewerker voor het project Klimaatbosjes. Voor 2007 voorzien we een kleine uitbreiding in de secretariële ondersteuning.

DE LANDSCHAPPEN beschikt over het CBF-Keurmerk.

Natuur dichtbij DE LANDSCHAPPEN

JAARVERSLAG 2006

Natuur d DE LANDSC

De 12 provinciale Landschappen zijn:

- Het Groninger Landschap
- It Fryske Gea
- Het Drentse Landschap
- Landschap Overijssel
- Geldersch Landschap en Kasteelen
- Het Flevo-landschap
- Het Utrechts Landschap
- Landschap Noord-Holland
- Het Zuid-Hollands Landschap
- Het Zeeuwse Landschap
- Het Brabants Landschap
- Het Limburgs Landschap

DE LANDSCHAPPEN
(Stichting Unie van Provinciale Landschappen)
Postbus 31
3730 AA De Bilt
T 030-601 72 05
F 030-601 72 06
secretariaat@landschappen.nl
www.landschappen.nl

Het volledige jaarverslag is te downloaden via www.landschappen.nl.

Fotos: DE LANDSCHAPPEN / H. Kieft, Eddie Martissen en Jan Steunink/foto Natuurafwerking & Realisatie; Vandermeer visuele communicatie